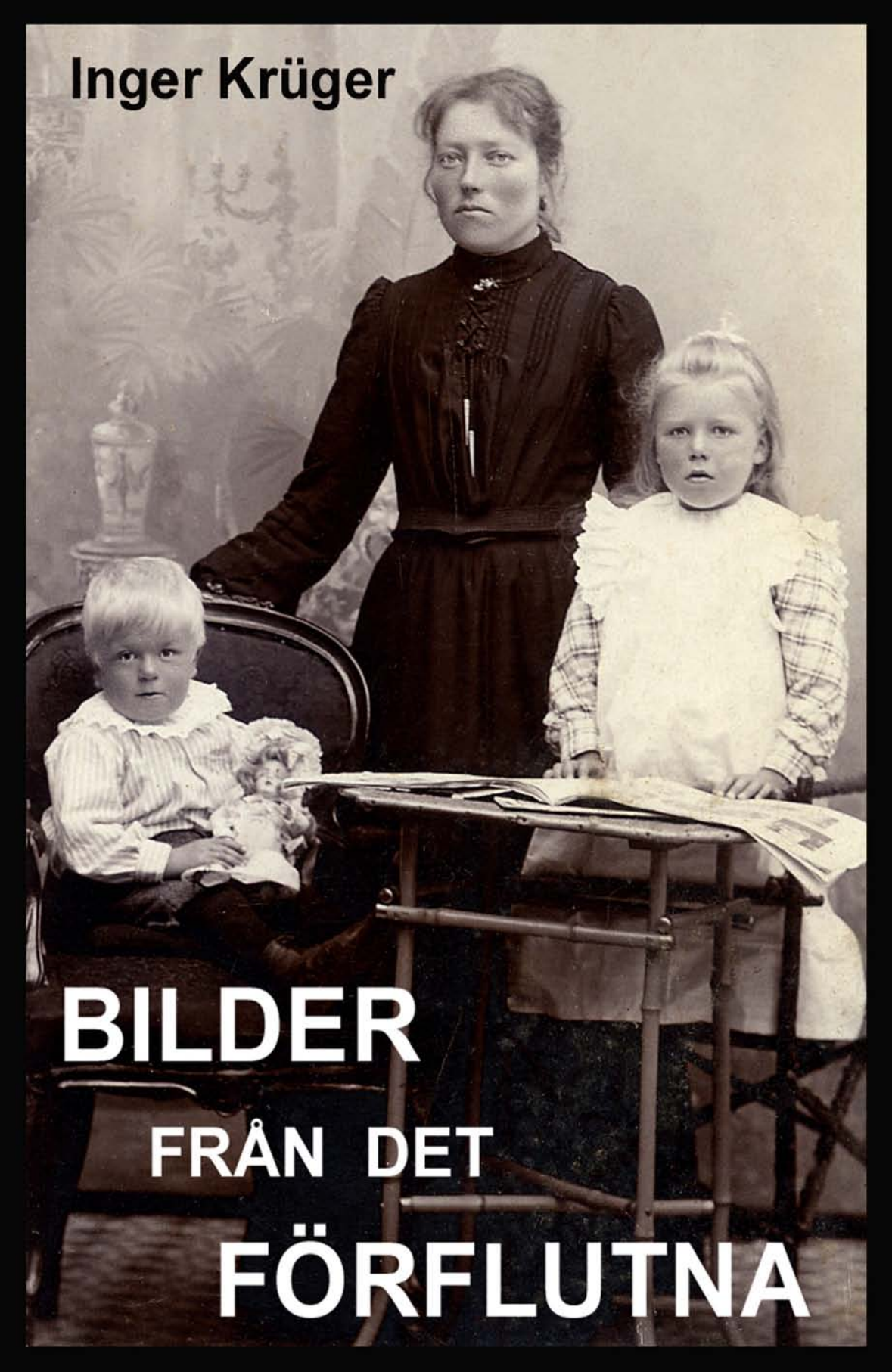

Inger Krüger

BILDER
FRÅN DET
FÖRFLUTNA

Arthur Bay 1913. Anna och Andrew Backman med Purmopojkar.

Är det viktigt att känna till sin historia?

– Ja, menar Inger Krüger, som i *Bilder från det förflutna* frågar sig, varför inte hennes morfar kom hem från Amerika.

År 1901 lämnar morfar Isak Malax. Hustrun Hilda har dött i lungdot. Barnen lämnar han hos Hildas syster Matilda. Sedan far han.

”Hur tänker du med det du har därhemma?” påminner Matilda Isak per brev. Hon för en privat kamp med svågern. Hur ska hon handla?

Matilda föddes 1873. Hon stannar i Malax, men syskonen utvandrar.

Finland är ett storfurstendöme. Men 1906 får landets kvinnor rösträtt. Bland dem är Matilda. Och år 1907 ansluter sig Matilda och svärmor Kajsa till Svenska folkpartiet.

Baptismen vinner insteg i byarna och stora samhällsförändringar sker. Men kampen är hård. Rätten att gå i skola är inte självklar.

Privata brev, dokument, protokoll ..., material sparat av Matilda, ger inblick i byns, i landets och i familjens historia fram till år 1918.

– Vi sökte bilder från det förflutna, säger Inger, som år 2000 tillsammans med Tom Krüger reste i Amerika.

– Vi ville veta något om de villkor som mötte våra tidiga emigranter, människorna som gav sig iväg på 1800-talet.

Förord

Bilder från det förflutna är en skildring baserad på verkliga händelser i Malax och i Amerika. Till stor del bygger boken på uppgifter ur privata brev, protokoll, skolmaterial och liknande, materialet sparat av min mammas moster Matilda som föddes 1873. Vi kallade henne mommo. I boken följer vi Matildas tid fram till 1918.

Matildas generation byggde landet och byn. Men tiderna var svåra, många for till Amerika, bland dem Matildas syster Anna och min morfar Isak.

Vad hände där borta och här hemma? Jag sökte svar.

Muntliga berättelser, minnesbilder från barndomen och samtal med människor med egna minnen från det förflutna har gett näring åt skildringen. Edit vid Lillhaga i Tuvas gårdarna och Judith i South Haven, Michigan har båda alltid funnits till hands när jag frågat och de har delat med sig av sina kunskaper. En resa genom Amerika, ofta bortom allfarvägar och turiststråk tillsammans med sonen Tom, gav stimulering och kännedom om den amerikanska verkligheten. Föreningar i Amerika har bidragit med värdefull information, bland dem Michigan Historical Society, Menominee och också Stadsbiblioteket i Crystal Falls, Michigan.

Släktforskningsmaterial har varit till hjälp i sökandet efter svar om människor och tider som flytt.

Jag vill tacka Holger och Marja-Liisa Ahlstedt, Linnea Berts, Torsten Fant, Edit Forsberg, Viktor Forsberg, Nina Granholm-Mäkinen, Doris Hawkins, Harry Hagman, Karl-Erik Häggman, Sigrid Laine, Mauritz Lindvall, Joel Lundén, Alfred och Lea Majors, Judith Nickel, Lovisa Nordström, Lillian Regez, Marla Tuinstra och John Udd som på olika sätt deltagit i bokens framväxt. Min son Tom har följt arbetet nära och min bror, Mikael Lindberg, har hjälpt till med material och uppgifter.

Tack också Göran Strömfors för uppmuntran till att samla material, dokumentera och skriva. Och tack Helen Brännback-Staf för översättning från ryska.

Arbetsprocessen har varit lång. Svenska kulturfonden har hjälpt mig med stöd, för vilket jag också tackar.

Åminne i maj 2006
Inger Krüger